

הע"ז (תל אביב) 15885-04-19 - מדינת ישראל נ' פלוני ע"י

הע"ז (תל-אביב-יפו) 15885-04-19 - מדינת ישראל נ' פלוני ע"י ואח'מחוזי עבודה תל-אביב-יפו
הע"ז (תל-אביב-יפו) 15885-04-19

מדינת ישראל

נגד

1. פלוני ע"י

ב"כ עו"ד מיטל אורשלם

בית דין אזורי לעבודה בתל-אביב-יפו - יפו

[03.12.2024]

כבוד השופטת, סגנית הנשיאה אסנת רובוביץ - ברכש

גזר דין כנגד הנאשם 1

1. ביום 15.5.2024 ניתנה הכרעת בית הדין, במסגרתה הנאשם 1 הורשע בעבירה בגין העסקה ללא היתר, עבירה על סעיפים 2(א) + 1 (להלן: לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991 (להלן: חוק עובדים זרים)).
2. על פי כתב האישום ובהתאם להכרעת הדין, במועד הרלוונטי לכתב האישום הנאשם 1, הנאשם (להלן: נאשם 1 או מר ו') היה בעלים של עסק לאספקת כוח אדם (באמצעות עוסק מורשה). ביום 10.12.2018, במסגרת ביקורת שערכו מפקחי רשות האוכלוסין וההגירה, נמצאו בבית אבות שהפעילה הנאשמת בתיק שתי עובדות זרות אשר עבדו במקום בביצוע עבודות סיעוד. בהתאם להכרעת הדין מר ו' העסיק את העובדות בתקופה שבין 1.10.2018 ועד ליום 10.12.2018, שלא על פי היתר כדן. העובדות לא היו בזמנים הרלוונטיים לכתב האישום אזרחיות ישראל או תושבות בה, ומר ו' קיבל אותן לעבודה מבלי שהיו רשאיות לעבוד בישראל בכלל ואצל הנאשמים בפרט. העובדות החזיקו ברישיון ביקור מסוג ב/1 (עובד זמני) בתחום הסיעוד. עיקר טיעוני הצדדים לעונש
3. טיעוני המאשימה
- א. עבירות אלו מהוות פגיעה הן במדיניות ההגירה של ישראל בהעסקה של עובדים זרים שלא כדן, הן במדיניות התעסוקה של ישראל ופגיעה באפשרויות תעסוקה של ישראלים ובתנאי מסחר שוויוניים אל מול מעסיקים המקפידים על הוראות החוק, והן בזכויות העובדים. באשר לעוצמת הפגיעה בערכים אלה מציינת המאשימה את משך תקופות העסקה של העובדות המלמדות על קביעות אשר הופסקו רק לאחר הביקורת ומהוות נסיבות לחומרה שבשלן הוגש כתב האישום באופן ייזום.
- ב. מדובר בעבירות כלכליות שנעברו משיקול כלכלי ובמסגרת משלח יד, כך שהעונש בצידן צריך להיות כלכלי ועליו לשקף את חומרת העבירות ולהרתיע מעסיקים מלבצען.

- ג. העבירות מושא כתב האישום בוצעו ע"י הנאשם 1 במסגרת משלח ידו. העונש המרבי שנקבע בחוק עובדים זרים הינו 116,800 גובה הקנס המנהלי הינו 5,000, עונש מינימום הקבוע בגין עבירה זו הינה כפל הקנס המנהלי קרי 10,000 ולקבלן כוח אדם 20,000 ש"ח.
- ד. מדובר באירוע אחד, ויש לקחת בחשבון משך זמן הביצוע, חודשיים וחצי לגבי שתי עובדות ללא היתר.
- ה. המאשימה מבקשת לקבוע טווח עונשי לנאשם 1 בין 26,000 ₪ ל- 50,000 ₪ ומבקשת לקבוע בתוך המתחם קנס בשיעור של 36,000 ₪.
4. טיעוני הנאשם 1
- א. נאשם 1 הוא יליד 61 וזו העבירה הראשונה שלו. העסק של נאשם 1 כמעט אינו פעיל כיום.
- ב. העבירה בוצעה על ידו מתוך טעות לא בזדון.
- ג. לאחרונה בתו של נאשם 1 עברה למשמרתו והוא זה שמטפל בה והוא משלם מזונות לילדיו. הנאשם הציג את הסכם המזונות. נ/1-2.
- ד. נאשם 1 סועד את אמו והציג מסמכים (נ/3) בתמיכה למצבה הרפואי.
- ה. מדובר על עבירות משנת 2018 ומדובר באירוע אחד בלבד.
- ו. הנאשם 1 טען גם על מצוקה כלכלית, שעה שבתו נמצאת בחזקתו והוא מטפל באמו ומשלם מזונות והעסק כמעט לא פעיל. הנאשם טען גם לחובות בסך של כ-300,000 ₪ ולכן מבקש שבית הדין יתן לו התחייבות חלף קנס. ובכל מקרה בנסיבות העניין ביקש הנאשם 1 כי הקנס לא יעלה על 4000-3000 ₪ תוך פריסה ל-20 תשלומים.
- דיון והכרעה
5. סימן א'1 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), כפי שתוקן במסגרת תיקון מס' 113, עוסק בהבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה. בהתאם לקבוע בסימן זה יש לגזור את דינם של נאשמים, תוך נקיטה בשלושה שלבים כאשר העיקרון המנחה הוא עיקרון ההלימה, הקבוע בסעיף 40ב לחוק העונשין שעניינו "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו".
6. לפי תיקון 113, קיימים שלושה שלבים שעל בית הדין ליישם טרם קביעתו של עונש במשפט הפלילי: בשלב הראשון יש לבדוק האם הנאשם הורשע בכמה עבירות, להבדיל מהרשעה בעבירה יחידה. במידה ומדובר בכמה עבירות, על בית הדין לקבוע אם הן מהוות אירוע אחד או כמה אירועים נפרדים. בשלב השני יש לקבוע מתחם ענישה ראוי בהתחשב בעבירה ובנסיבות הקשורות בביצועה. בשלב השלישי נבחנות הנסיבות שאינן קשורות לעבירה, ובהתחשב בהן גוזר בית המשפט על הנאשם עונש המצוי במתחם הענישה שנקבע בשלב השני (אלא אם מתקיימים חריגים המאפשרים חריגה לקולה או לחומרה) (ר' ע"פ 57160-01-14 מדינת ישראל - חדוות הורים בע"מ (8.11.14)) (להלן: עניין חדוות הורים).
7. לאחר שנתתי דעתי לעובדות כתב האישום, ובהתאם גם לעמדת המאשימה אכן מדובר באירוע אחד, המצדיק קביעת מתחם ענישה אחד.
8. הערכים החברתיים הנפגעים כתוצאה מהעסקת עובד זר ללא היתר, כוללים, בין היתר, פגיעה בזכויות יסוד ובהבטחת תנאי העסקה הוגנים לעובדים המשתייכים לקבוצה מוחלשת, פגיעה במדיניות הכלכלית של הממשלה ותנאי העסקה של העובדים הישראליים, (ר' ע"פ 57160-01-14 מדינת ישראל - חדוות הורים בע"מ (8.11.14) וכן ע"פ (ארצי) 21578-01-15 מדינת ישראל - יוסף אפנגר (21.2.17)).

9. מדיניות הענישה הנהוגה - הקנס הקבוע לעבירה של העסקה ללא היתר במסגרת עסקו או משלח ידו של המעסיק הוא פי ארבע מהקנס האמור בסעיף 61(א)2 לחוק העונשין, דהיינו 116,800 ₪ (בהתאם לסעיף 2(א) לחוק עובדים זרים). כמו כן, בהתאם לסעיף 2(א1) לחוק עובדים זרים, אין להטיל קנס לפי סעיף 2(א) הנמוך מכפל הקנס המנהלי הקבוע לעבירה, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו. כפל הקנס המנהלי הקבוע לעבירות על סעיף 2(א) לחוק עובדים זרים עומד על סך של 10,000 ₪ (ר' סעיף 1 לחוק העבירות המנהליות, התשמ"ו-1985, וכן תקנות העבירות המינהליות (קנס מינהלי - עובדים זרים), תשנ"ב-1992).
10. נסיבות הקשורות בביצוע העבירה - העבירה בענייננו בוצעה במסגרת העסק של נאשם 1 וביחס לשתי עובדות, במשך כ- חודשיים וחצי, כמו כן, לא נטען כי נגרם נזק לעובדות מבחינת זכויות. עם זאת, אין בכך כדי להתייחס אל העבירות בקלות ראש, נוכח הערכים החברתיים העומדים ביסודן והתועלת הכלכלית למפר החוק.
11. בע"פ 57160-01-14 מדינת ישראל -חדוות הורים בע"מ (8.11.14)) העמיד בית הדין הארצי לעבודה את הרף העליון של מתחם הענישה בגין עבירה של העסקת עובד זר בניגוד לסעיף 2(א)2 לחוק על 30% מהקנס הפלילי המירבי (בהכפלת מספר העובדים) ובע"פ (ארצי) 11534-11-14 משה אדרי - מדינת ישראל (28.6.17) אישר בית הדין הארצי לעבודה את מתחם הענישה שנקבע על ידי בית הדין האזורי, שנע בין כפל הקנס המנהלי ל - 50% מהקנס המירבי (לגבי עובד אחד).
- בע"פ (ארצי) 61440-02-19 דגימים בע"מ - מדינת ישראל (11.10.19) (להלן: עניין דגימים) עמד בית הדין הארצי על מתחם הענישה ביחס לעבירות של העסקת עובד זר שלא כדין וללא היתר תוך התייחסות לפסיקות שפורטו לעיל. בעניין דגימים קבע בית הדין כי "יש לקבוע את מתחם הענישה לחברה בין הסך של 20,000 ₪ (כפל הקנס המנהלי בהתייחס לשני עובדים) ל - 70,080 ₪ (30% מהקנס המרבי בגין שני עובדים)". אשר לבעלים של המערערת קבע בית הדין כי "...מתחם הענישה שהתבקש לגביו על ידי המאשימה עמד על 10,000 ₪ עד 30,000 ₪ . אציין כי במקרה זה דובר על כתב אישום בו בוצעה העבירה במשך תקופה של יותר משנתיים לעובד אחד ולתקופה של יותר משלוש שנים בנוגע לעובד השני.
12. במקרה דנן לא שוכנעתי כי יש לבצע הכפלה של הקנס המנהלי והקנס המרבי בהינתן כי מדובר על העסקה של חודשיים וחצי (להבדיל למשל מעניין דגימים) וזאת גם בהתאם לפסיקה בנדון, בע"פ (ארצי) 12606-04-19 ל.מ. שירותי כח אדם (צפון) בע"מ - מדינת ישראל (16.2.20) שם נקבע כי :
- "אין לקבוע את מתחם הענישה (או את העונש עצמו) באופן אוטומטי על פי הכפלה אריתמטית של הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המירבי הנקוב בחוק (או כל שיעור ממנו) במספר "יחידות העבירה" המרכיבות את האירוע, שכן יש בכך כדי לעקר את הקביעה כי מדובר ב"אירוע" אחד וכן עלולה לנבוע מכך תוצאה בלתי סבירה (בהיבט של גובה הקנס), המנוגדת להנחיה החקיקתית לקבוע עונש הולם ומידתי לאירוע הכולל... באותו אופן אין לקבוע באופן אוטומטי את מתחם הענישה לפי הקנס המנהלי או הקנס הפלילי המירבי הנקוב בחוק לגבי עבירה יחידה, שכן בכך תהא התעלמות מהעובדה כי האירוע כולל בחובו מספר עבירות... קביעת מתחם הענישה, כמו גם גזירת העונש הספציפי, אמורות לפיכך להתבצע תוך התחשבות בכך שמדובר ב"אירוע" אחד, אך גם בכך שמדובר (לענייננו) ב - 38 עבירות כלפי ארבעה עובדים".
13. בהקשר זה יצוין כי בע"פ 64232-06-17 מדינת ישראל רשות האוכלוסין וההגירה - מגדלור אבטחה ניקיון ושירותים בע"מ (מיום 8.5.24) נקבע מתחם הענישה ביחס לעבירות של העסקה ללא היתר, שלא כדין וללא ביטוח רפואי בין כפל הקנס המנהלי 10,000 ₪ לבין 30,000 ₪ וזאת בנוגע לעובד לתקופת העסקה של 9 חודשים ועובד נוסף לתקופת העסקה בת 3 ימים.

14. מצבו הכלכלי של הנאשם 1 - בתמיכה לטענת הנאשם בנדון הציג הוא הסכם מזונות ממנו עולה כי הנאשם נושא במזונות בסך של 3600 לחודש. ר' נו/1, אולם אולם עיון בנ/2 מעלה כי החל מחודש 8/24 הוקטן החיוב במזונות ב־1200 ₪.
15. לאחר ששקלתי את הערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה, מידת הפגיעה בערך זה, מדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים, התקופה הקצרה של ביצוע העבירה ובהתחשב בשיקולים שפורטו לעיל וכלל נסיבות העניין, אני סבורה שיש להעמיד את מתחם הענישה בגין עבירות העסקה ללא היתר בשיעור של בין 10,000-25,000 ₪. אשר לעונש הספציפי בתוך מתחם הענישה - יש לקחת בחשבון העדר עבירות קודמות לנאשם 1 כפי שצוין על ידו, ונתון זה לא נסתר, ואת חלוף הזמן מביצוע העבירות. עוד לקחתי בחשבון את טענות הנאשם בדבר מצבו הכלכלי בהתאם לנספחים שהגיש בנדון וכן לקחתי בחשבון את טענות הנאשם 1 בנוגע לטיפול באימו שחולה כעולה מתעודת הרופא שהציג הנאשם 1 - נ/3. מעבר לאמור, יש לקחת בחשבון כי במועד כתיבת גזר הדין ישראל מצויה מזה תקופה ארוכה במצב של מלחמה, את תחום עיסוקו של הנאשם ואת טענתו כי העסק שלו כבר כמעט ואינו פעיל. כמו כן, ישנו אינטרס ציבורי בדבר ענישה הרתעתית אך גם כזו שלא תפגע בעסק בצורה אשר תוביל להגדלת המעמסה על הקופה הציבורית. שקלול מגוון השיקולים הרלוונטיים בענייננו, לרבות העובדה כי מדובר על עבירה ללא היתר ותקופת ההתקשרות הקצרה (חודשיים), מוביל לכך ששוכנעתי כי יש להטיל על הנאשם קנס בסך של 10,000 ₪.
16. לאחר ששקלתי את מגוון השיקולים הרלוונטיים בענייננו, אני גוזרת על נאשם 1 קנס בסך 10,000 ש"ח.
17. הקנס ישולם ב- 20 תשלומים שווים ורצופים, כשהראשון ישולם החל מיום 1.1.2025, ובכל 1 לחודש העוקב.
18. בנוסף, מכוח סעיף 72 לחוק העונשין, על הנאשם 1 לחתום על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשע בתיק זה למשך 3 שנים מהיום, כאשר גובה ההתחייבות יעמוד על סך 116,800 ₪.
19. על הנאשם 1 לפנות למזכירות בית הדין בתוך 7 ימים מיום קבלת גזר הדין על מנת לחתום על ההתחייבות כאמור ועל מנת לקבל שוברים לתשלום הקנס.
20. תשומת לב הנאשם 1 מופנית להוראות הכלליות הבאות:
- א. ככל שמועד התשלום חל בשבת או ביום חג, יש להקדים את התשלום על מנת להימנע מקנסות ומריבית פיגורים.
- ב. החוב מועבר למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה, בהתאם למועדים והתשלומים שקבע בית הדין.
- ג. ניתן יהיה לשלם את הקנס כעבור שלושה ימים מיום מתן גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות:
- בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il.
 - מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592
 - או בטלפון *35592.
- במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד (אין צורך בשוברי תשלום).
21. גזר הדין ישלח לצדדים באמצעות הדואר.
22. זכות ערעור לבית הדין הארצי תוך 45 ימים ממועד המצאת גזר הדין. ניתן היום, ב' כסלו תשפ"ה, 03 דצמבר 2024, בהעדר הצדדים.